

ÉVVÉGI NAPLÓ

1992. december 27.

1.

Éjjel hálókocsiban szlovák állomáson hangosbeszélőn át fiatal női hang. Nem értem a nyelvét; dallamvonala belémlopódzik. Vége a közleménynek. Pedig most kezdem volna figyelni. Indul a vonat. Ismét valami pótolhatatlan.

2.

Rég nem láttam Allent. Nyugtalanság fog el, ahányszor eszembe jut. Nem attól tartok, hogy mint ősi fa a lombját, elejti szokásait, vagy hogy idegenként köszön vissza a legendának, amely az ő nevét viseli. De hogy van a vérképlete? S ágyaz-e még olykor szépfenekű fiúknak?

3.

Az asszonyok bölcsek. Többnyire már nem várnak el tőlem rekordokat, S nem hagyják magukat félrevezetni vállalkozó kedventől. A buzgó, de bizonytalan kimenetelű újrázási kísérleteknél többre becsülik a vörösbort, nevetést vagy alvást. (Talán jó ébredést is remélve.)

4.

Brno. Állomás. Másik fiatal nő hangosbeszélőn át, csehül. Nem értem a nyelvét. Hangjának dallamvonálára figyelnék, ámde elhallgat. Sebaj. Mondtam már: amit elmulasztunk, másutt nem hozható be, nem pótolható.

5.

Pesttől Pozsonyig olvastam a könyvből, mit húsz éve írt három igen-okos fiatalember, de csak most jelent meg. Békítgették Marxot a piaccal. Marx egyre csúnyul, de a piac se szépül. A felek megbékélni nem akarnak. Bármit választunk, nincs okunk öröme. A szerzők is összevesztek azóta.

6.

Még egy állomás. Már éjfélre jár. Befut az ellenkező irányból egy tehervonat. Barnára mázolt zárt vagonok, fagyosan csörögnek. Mi lehet bennük? Mélyhűtött úr? Marhák? Szén? Vagy még mindig a szombathelyi zsidók, közöttük Riza nagyanám?

December 30.

1.

„Megkaptad búcsúlevelemet?” – „Nem én” – válaszoltam –, „biztosan Pestre küldted, s én Berlinből jövök.” Feltámasztott lábbal ült karosszékében, vagy inkább feküdt, szörnyen lefogyva, elerőtlenedve. „Ez volt a legszebb nyaram” – mondta rákos torokkal. „Még sohasem élveztem így a kertemet, nem tudtam, hogy ennyi színe és ennyiféle fénye van.” Levest ettünk, jó francia bort ittunk. Két hét múlva Pesten a búcsúlevéllel együtt várt a gyászkeretes utószó.

2.

A porosz állami kultúrjavak könyvtárában Tacitus úrra várok. Jobbra-balra, előttem, mindenütt hosszúcombú és révetegen mosolygó lányok mint régen, de most már ráncos környezetből pislog ki szemem a kínálkozó célpontok felé, s úgy érzem magam, mint pap, akit fohász közben orron legyint a sonkaszag.

3.

Egy nap van hátra e jólsikerült évből: szép maradások és szép utazások, csodálkozás ismert dolgokon is. Boldogan fehérlett papír s lepedő, ablaknál ültem, menetirányban, a betóduló szörnyképek ellen behunytam szemem, félrekoncentráltam, el kellett tompulnom az örömrét.

December 31.

Odakint lőnek. Fénypetárdák sivítanak, a járdán robbanások, háborúsdizik már kora délután a berlini utca. Hallani vélem a betört ablakú szarajevói kórtermekből szakadatlan szivárgó zihálást két becsapódás között.

EÖRSI ISTVÁN

